

Rastor
instituutti

Rahoittaja
Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Tervetuloa jaksolle!

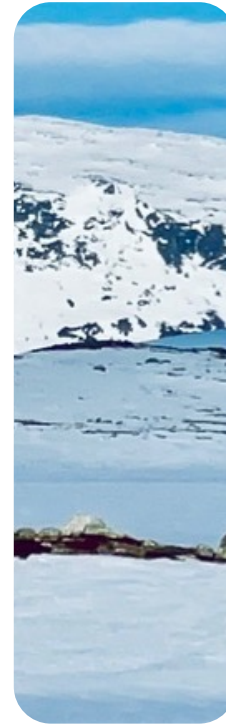
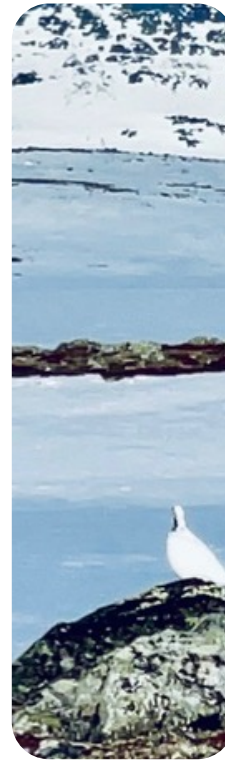
JOTPA - Vastuullisuudesta kilpailuetua vientialoille
Koulutusjakso 3 / kouluttaja Rauno Heinonen

27.3.2025

Päivän tavoitteet

- Esitellä vastuullisuuden käytännön työkaluja ja jakaa kokemuksia niiden käytöstä
- Tarkistaa koulutuksen suunnan ja vauhdin sopivuus
- Herätellä oman vienti- /vastuullisuustarinan syntymistä.

Päivän agenda

- Lyhyt kertaus vastuullisuuden peruskäsitteisiin ja sääntelyyn
- Vastuullisuuden käytännön työkaluja
- Yrityksesi tarinan merkitys ja rakenne
- Toiveet koulutuksen annista jatkossa

Kertausta on opintojen äiti

Yritysvastuun peruskäsitteitä

Rastor instituutti

22

Vastuullisuus ... valaittenkin kestävyys?

Rastor instituutti

23

Käsitteiden eroavuuksista

Käsite	Vastuullisuus	Kestävyys
Lähtökohhta	Eettiset ja moraaliset päätökset.	Ekosysteemin ja luonnon pitkä aikainen säilyvyys.
Kohte	Organisaation tai yksikön toiminta ja vaikutukset.	Järjestelmän ja yhteiskunnan kokonaisvaltainen tila.
Alkuperä	Nykäisten vaikutusten hallinta ja päästöjen oikeutus.	Tulevaisuuden tilan suoruus ja resurssien sääily.
Esimerkki toiminnasta	Työntekijöiden oikeudet tasa-arvo.	Käytettyjen tuotteiden energiatehokas käyttö.

Rastor instituutti

24

ESG

Rastor instituutti

25

Rastor instituutti

26

GHG Protocol / Scopes 1,2,3

Global standard yritysten kasvihuonekaasupäästöjen (GHG) laskentaan.

- Scope 1: Omat suorat päästöt
- Scope 2: Ostetut energian päästöt
- Scope 3: Epäsuorat päästöt

Rastor instituutti

29

SBTI (Science Based Targets initiative)

Kansainvälinen alku, jonka avulla yritykset voivat laskea kasvihuonekaasupäästöjensä vähentämisen perustellut päästöalennus tavoitteet.

Rastor instituutti

30

DE&I

- Diversity, Equality and Inclusion
- Diversity: henkilöstön monimuotisuus
- Equality: tasa-arvo
- Inclusion: inklusiivisuus, mukaan ottaminen kulttuurit

Rastor instituutti

31

Code of Conduct

Yrityksen eettiset ohjeet tai ohjeisto, eettinen koodi.

Rastor instituutti

32

SDG't eli YK:n kestävä kehitys tavoitteet

Rastor instituutti

33

European Green Deal

EU tavoittelee maailman ensimmäiseksi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

Rastor instituutti

36

Keskeiset voimaan tulleet direktiivit

CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive	CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
--------------	---	-------------	---

Rastor instituutti

37

CSDDD-direktiivi

Määräsi keuhkokuolemukset.

1000 hisa
450 meur

Rastor instituutti

38

CSRD-direktiivi

250 hisa
40 meur
20 meur

Rastor instituutti

39

CSRD:n voimaantulo

Rastor instituutti

40

Pikatesti

- Tee ensin monivalinta-pikatesti Zoomissa
 - Testi max 5 minuuttia
- Keskustellaan sitten oikeat vastaukset kertausmielessä läpi.

Home > Hot Topics > EU Parliament to start negotiations on Omnibus 'contents' proposal in April

Hot Topics

News & Analysis

EU Parliament to start negotiations on Omnibus 'contents' proposal in April

Swedish EPP MEP Jörgen Warborn has been appointed as rapporteur to lead CSRD, CSDDD amendments.

Fiona McNally - 20 March 2025

Kaisa Kurittu · Following

Senior Sustainability Advisor, Author & speaker, Founder, Board member

[Visit my website](#)

3d · 🌐

VSME on vessapaperia.

Hei pk-yhtiö, vastuullisuuden voi osoittaa VSME:n avulla! Näin väitetään nyt joka tuutissa. Lisäksi EU:ssa ehdotellaan, että alle 1 000 hengen firmat voisivatkin raportoida tämän vapaaehtoisen alkeisohjeen mukaan.

On korkea aika sanoa ääneen: VSME on todella vaatimaton, kunnianhimoton ja hyvin vähän (jos lainkaan) vastuullisuustyön vaikuttavuudesta kertova raportointikehikko.

VSME:ssa ei oikeastaan ole muuta vikaa kuin kaikki. Esim:

- VSME ei perustu olennaisuuteen. Tämä on suora tie älyttömyyksiin. Hiphei, nyt raportoidaan, paljonko meillä täällä toimistolla kului vettä!

- VSME ei perustu mihinkään vastuullisuuden kehikkoon, kuten Global Compactiin tai YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaaviin periaatteisiin. Se on köyhän henkilön lista asioista, joita on ollut tapana raportoida.

Minttu Vilander · 2nd

EVP - Sustainability, Brand & Communications at Sitowise Group

1d · Edited ·

Connect

Taklataanko byrokratiaa vai johdetaanko muutosta?

Omnibus toi salamana mukanaan ilmiön, jossa yritykset pistävät liinoja kiinni liittyen vastuullisuuskehitykseen. Perusteena on, että otetaan aikalisä, kun ei nyt ihan tiedetä mitä ne vaatimukset tulevaisuudessa on.

Tässä kohdassahan mitataan isosti kykyä johtaa ja argumentoida muutosta.

Jos yritys ja sen johto on saatu kiinnostumaan sosiaalisesta - ja ympäristövastuullisuudesta ainoastaan pelottelemalla heitä EU-lainsäädännöllä ja sen vaikutuksilla, ja nyt pistetään homma heti mahdollisuuden saapuessa odotustilaan, onko aitoa vaikutusta edes tapahtunut?

Onko ymmärretty mistä puhutaan ja miksi?

Raportointivaatimukseen vastaaminen on tärkeää ja lainsäädäntömuutokset ovat antaneet monelle vastuullisuusosaajalle tarvittavan selkänöjan ja saanut kuulevat korvat muutoksesta puhumiselle.

Mutta onko sittenkin niin, että todellista tahtotilaa muuttaa liiketoimintaa ei ollutkaan? Silloinhan muutos ei ole oikeastaan ollut käynnissäkään, vaan sitä tehtiin siksi, että piti vastata ulkoapäin tuleviin vaatimukseen ja saada aikaan raportti (jota pahimmillaan kukaan ei edes lue).

Ja miksi näin? Syitä on paljon, mutta tässä nyt pari luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta kotimaan kontekstissa:

sos Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä, mutta ilmiö on sen sijaan kiihtynyt: joka yhdeksäs laji ja jopa puolet luontotyypeistä on uhanalaisia.

sos Olemme pieni kansakunta, mutta ylikulutustilastojen kärjessä, eli 20 eniten kuluttavan maan joukossa.

sos Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen uhkaa ruokaturvaa; esimerkiksi jopa 75 % viljelykasveista, mukaan lukien metsämarjat, on riippuvaisia pölyttäjäistä.

sos Ja kun ruoantuotanto heikkenee, heikkenee myös huoltovarmuus ja sitä kautta yhteiskunnallinen vakaus.

Miten suhtautua?

Vastuullisuus & liiketoimintastrategia

Juuri oikea aika itsetutkiskelulle

- Mitä haluamme saada vastuullisuustyöllä aikaan?
- Miten liiketoiminnan tavoitteet on kytketty vastuullisuuteen, ja toisinpäin?
- Mitä kieltä haluamme puhua: liiketoiminnan vai vastuullisuuden?
- Mikä on rehellinen vastuullisuuteen liittyvä motivaatiomme?

Lisää askarruttavia kysymyksiä?

→ Paiskaa chatti tai ota puheenvuoro!

Vastuullisuus & liiketoimintastrategia

Isoja kysymyksiä:

- Voiko vastuullisuus olla keskeinen osa yrityksen visiota ja missiota/tarkoitusta – siinäkin tilanteessa että raportointivaateet kevenevät?
- Voiko vastuullisuus jopa olla yksi yrityksen vientimyynnin kasvun keskeisistä ajureista?
- Haemmeko kilpailukykyä vai peräti kilpailuetua?
- Onko kohdemarkkina tähän valmis, onko ajoitus oikea?

Vastuullisuuden käytännön työkaluja

Kestävän liiketoiminnan työkaluja

- Arvoketjun ymmärtäminen ylä- ja alavirtaan (yritysvastuudirektiivien vaatimukset)
- Sidosryhmien kartoittaminen ja heidän toiveidensa kuuntelu
- Olennaisuusanalyysi
- Gap-analyysit
- Kumppanuudet ja verkostoituminen
- Hiililaskennan työkalut
- Seuranta- ja mittaustyökalut
- ...

Kestävän liiketoiminnan työkaluja

- Arvoketjun ymmärtäminen ylä- ja alavirtaan (yritysvastuudirektiivien vaatimukset)
- Sidosryhmien kartoittaminen ja heidän toiveidensa kuuntelu
- **Olellisuusanalyysi**
- Gap-analyysit
- **Kumppanuudet ja verkostoituminen**
- Hiililaskennan työkalut
- Seuranta- ja mittaustyökalut
- ...

Mikä on olennaista?

Olennaisuuden määritelmä

- Keskeinen käsite yritysvastuuohjelman ja yritysvastuuraportoinnin (vapaamuotoinen tai ESRS:n mukainen) takana.
- Mutkia suoristaen olennaisuus (eng. materiality) on käytännönläheinen vastaus kysymykseen
 - Mitkä ovat **yrityksen strategian, liiketoiminnan sekä sidosryhmien näkökulmasta ne toiminnan kestävyysvaikutukset (ympäristö, sosiaalinen, taloudellinen), mihin yhtiön kannattaa vastuullisuustyössään keskittyä?**
- Lisäksi hyvä huomioida CSRD:stä tuleva kaksoisolennaisuuden käsite.

Kaksoisolennaisuus /CSRD

Tulevan sääntelyn määrittelemänä kaksoisolennaisuudella (double materiality) tarkoitetaan julkaistavaa tietoa, joka kertoo:

1. Yrityksen toiminnan olennaisista kestävyysvaikutuksista.
2. Kestävyteen liittyvien asioiden vaikutuksesta yhtiön talouteen.

CSRD-raportoivien yhtiöiden on tehtävä ESRS-standardin mukainen *olennaisuusanalyysi*.

Olennaisiksi valituille vastuullisuusteemoille on oltava vastuullisuusohjelma ja tavoitteet.

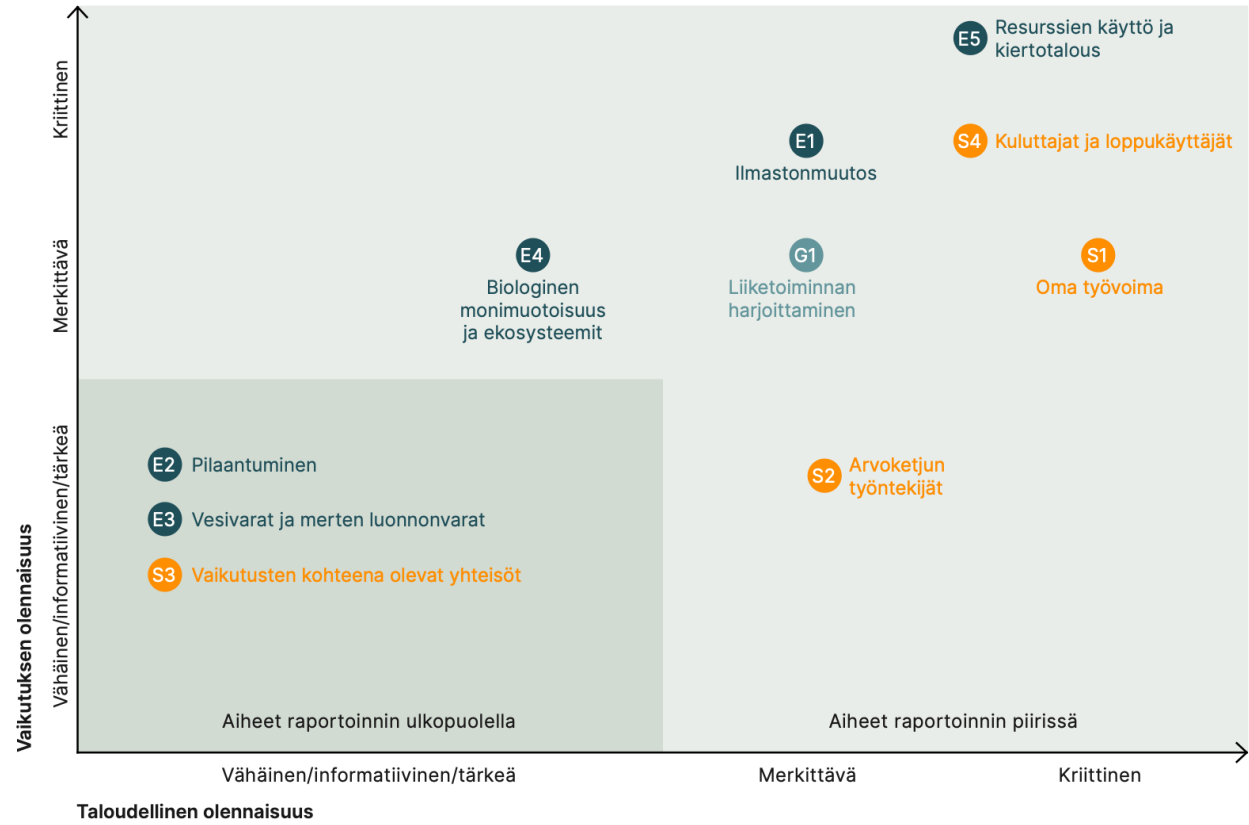

27.3.2025

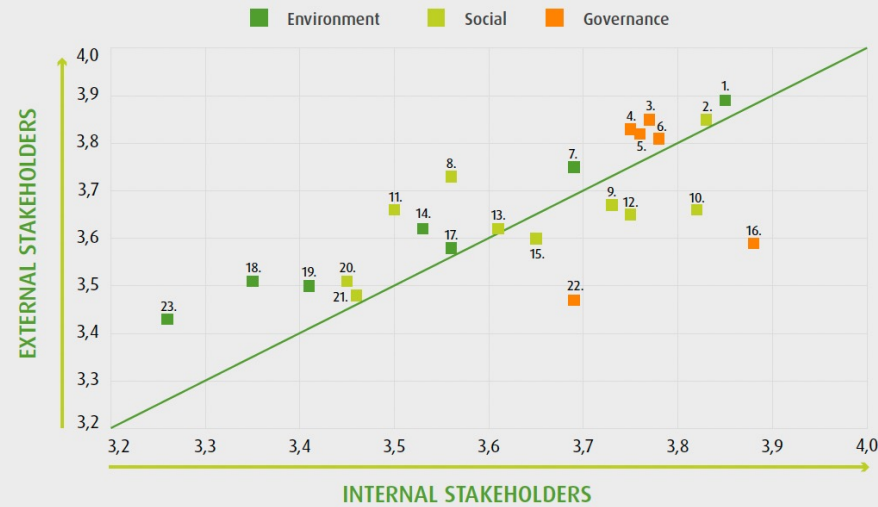
Fiskars Kestävyysselvitys 2024

Kaksinkertaisen olennaisuuden matriisi

- Ympäristö
- Yhteiskunta
- Hallintotapa

IMPORTANCE OF CR ASPECTS TO STAKEHOLDERS

Näkökulma

1. Tuoteturvallisuus.
2. Fyysinen työturvallisuus (esim. tapaturmien ehkäisy ja työsuojelu).
3. Harmaan talouden torjunta.
4. Rahanpesun torjunta.
5. Korruption ja lahjonnan torjunta.
6. Verojen ja muiden julkisten maksujen vastuullinen suorittaminen.
7. Tuotantolaitosten ja kuljetusten ympäristöriskien (kemikaalivuodot yms.) huomioiminen.
8. Toimitusketjun vastuullisuuden varmistaminen (esim. työolot ja ihmisoikeudet).
9. Työssä jaksaminen ja henkilöstön henkinen hyvinvointi.
10. Yrityksen johtamiskäytännöt tukevat henkilöstön hyvinvointia.
11. Asiakkaan vastuullisuuden tukeminen ja turvallisuuden varmistaminen.
12. Henkilöstön osaamisen kehittäminen.
13. Asiakkaiden ja työntekijöiden yksityisyyden suoja ja tietoturva.
14. Jätteiden vähentäminen ja käsittelyohjeiden noudattaminen.
15. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä.
16. Kannattava liiketoiminta.
17. Toimitusketjun jäljitettävyys.
18. Energiankulutuksen vähentäminen ja sen käytön tehostaminen.
19. Ympäristöyhteiset tuotteet ja palvelut - tuotemerkit ja sertifikaatit.
20. Yrityksen toiminnan vaikutus sen ympärillä oleviin ihmisiin ja yhteisöihin.
21. Yrityksen tuotteet, jotka tukevat ihmisten terveyttä ja hyvinvointia (apuvälineet, diagnostiikka).
22. Sidosryhmille tuotettu taloudellinen lisäarvo (esim. yrityksen maksamat palkat tai yrityksen tekemät hankinnat).
23. Kasvihuonekaasupäästöt ja niiden vähentäminen (esim. hiilineutraaliuden tavoittelu).

Miten hahmottaa olennainen?

Toimiala, strategia, visio

- Minkälaisia teemoja asiakkaat, kumppanit ja toimittajat tai toimialan etujärjestöt ovat nostaneet alallanne tärkeiksi vastuullisuusteemoiksi?
- Miten nuo teemat vastaavat teidän liiketoimintaanne?
- Voiko yrityksenne strategiasta tai omistajan / johdon visiosta löytää viitteitä relevanteista vastuullisuusteemoista?

Vastuullisuuskehikot – YK:n SDG't

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

Vastuullisuuskehidot – ESG ja EU:n CSRD

Environmental

- Climate change
- Pollution
- Water and marine resources
- Biodiversity and ecosystems
- Resource use and circular economy

Social

- Own workforce
- Workers in the value chain
- Affected communities
- Consumers and end users

Governance

- Business conduct

Ryhmäkeskustelu

- Olennaiset vastuullisuusasiat yrityksenne strategian näkökulmasta
 - Keskusteltavia kysymyksiä:
 - Oletteko jo valinneet yrityksessäsi olennaiset vastuullisuusteemat?
 - Minkälaisia työkaluja käytitte tai voisitte harkita käyttävänne sidosryhmienne odotusten selvittämiseksi?
 - Onko jostain vastuullisuuden osa-alueesta syntynyt teille kilpailuetua tai ainakin kilpailukykyä?
 - Keskustelkaa 15-20 min ryhmissä kokemuksia jakaen.
 - Lopuksi kierros isossa ryhmässä.

Tauko

10 min

Onko kumppanuuksista hyötyä?

- "... if all you do is create an oasis in the middle of a desert, then you would have failed. Broad systemic challenges need to be addressed through collaboration across sectors and between the private sector..."

– Hannah Jones, former Chief Sustainability Officer and VP of Innovation Accelerator, Nike, 2018 (Grayson, Coulter & Lee, 2018)

Kumppanuudet yritysvastuussa

- **Mitä hyötyä kumppanuuksista voi olla yritykselle?**
 - **Iso kuva kirkastuu.** Laajat verkostot eri sidosryhmistä auttavat etenemään matkalla kohti yhteistä näkemystä systemisestä muutoksesta
 - **Liiketoiminnan arvon kasvu.** Innovaatioita syntyy helpommin, kun altistat yrityksesi ulkoa tuleville ideoille ja osaamiselle.
 - **Leveämmät hartiat.** Innovaatiot, jotka yrityksen voimavarat huomioiden eivät yksin syntyisi, saattavat muuttua kannattaviksi ja skaalautua yhteistyöllä.
 - **Maine paranee.** Valitsemalla fiksuja kumppaneita, todistat itsekkin olevasi vähintään hereillä.

Minkälaisia kumppanuuksia?

- Järjestöt tai yhdistykset (esimerkiksi sosiaalisen tai ympäristövastuun alueella).
- Tiedeyhteisöt, tutkimuslaitokset, oppilaitokset
- Paikallisyhteisöt
- Horisontaalit kumppanuudet
 - Saman toimialan muut yritykset (esimerkiksi yritysvastuuseen liittyvät alan standardit ja käytännöt)
 - Allianssit valitun teeman ympärillä.
- Vertikaalit kumppanuudet
 - Asiakkaat arvoketjussa
 - Kumppanit/toimittajat arvoketjussa.
- Markkinointikumppanuudet

Kumppanuuksien eri tasot

The nature of the relationship

Lähde: Univ. of Cambridge

Aloitteet (initiatives)

Fazer on seuraavien raaka-aineita koskevien aloitteiden jäsen:

Meillä on vastuullisuussitoumuksia liittyen tiettyihin tuotteissamme käytettyihin raaka-aineisiin. Voit lukea niistä enemmän alhaalla ja katsoa vaatimukset toimittajillemme [täällä](#).

RSPO Roundtable on Sustainable Palm Oil Vastuullisen palmuöljytuotannon yhdistys

RTRS Roundtable on Sustainable Soy Association Vastuullisen soijantuotannon yhdistys

Baltic Sea Action Group (viljavisio)

Rainforest Alliance (kaakao, kahvi ja hasselpähkinä)

Reilu kauppa (kaakao)

WWF:n kalaopas

Kumppanuuksien valinta

- Kestävyyshumppanin valinta
 - Ihmiset ja ihmisten todelliset agendat
 - Eri tahojen kilpailevat intressit
 - Erilaiset arvot ja kulttuurit
 - Relevanttius liiketoiminnalle, kestävyysohjelmalle
 - Miltä näyttää, kun kumppanuutta katsoo vähän kauempaa?
- Yhteistyön aloittaminen on tietoinen ja monesti myös strateginen valinta.

Kumppanuuksissa huomioitavaa

- Jos useamman kumppanin välisessä yhteistyössä onnistutaan, kuka tekee työt ja kuka kerää kunnian?
- Entä jos epäonnistutaan, kuka kantaa vastuun?
- Kuinka paljon aikaa vaaditaan luottamuksen syntymiseen?
- Kuinka uskottava kumppanuus on ulkopuolisen silmissä?
- Viherpesun vaara?

Integroitunut kumppanuus: case Tony's

- Tony's Chocolonely on yksi vastuullisen suklaantuotannon edelläkävijöistä globaalisti.
- Hankkii kaakaopavut ainoastaan Norsunluurannikolta ja Ghanasta, joissa on pahin tilanne lapsityövoiman ja nykyorjuuden kannalta.
- Integroitunut vastuullisen hankinnan kumppanuus kuuden viljelijäosuuskunnan kanssa; yhteensä lähes 9000 kaakaopavun viljelijää.

8.672.000

kg chocolate sold

More and more people are discovering our chocolate. Last book year, we sold 8.672.000 kg of chocolate. Growth is an important part of our mission. It enables us to work with more farmers who benefit from our recipe for 100% slave-free cocoa. It also means we can make more noise in the chocolate industry, so the chocolate starts follow our example

12.574

metric tons of cocoa beans purchased

That's about 18 shipping containers filled to the brim! The beans used to make our cocoa mass and our cocoa butter are all traceable, purchased directly from our partner cooperatives in Ghana and the Ivory Coast. We're unique in this respect. Almost no other chocolate brand sold in the

8.921

farmers we work with directly

The 8,921 farmers who produce cocoa for Tony's are 8,921 farmers who are enabled to earn a living income. And because they have dependents (avg. family size of 6 in Ghana and 8 in the Ivory Coast) the number of people who benefit is far greater. We buy cocoa per season. So the number of

3.798.883

paid in premiums

In addition to the Fairtrade premium we also pay a Tony's premium to help enable farmers a living income. The premium helps increase the farmer's income both literally and by enabling them to invest in resources that increase productivity, such as agricultural training courses and nurseries for new cocoa trees. The premium also reduces their out-of-pocket

Kokemuksia?

Onko kokemuksia kumppanuuksista tällä alueella? Ovatko ne auttaneet esimerkiksi juuri viennissä?

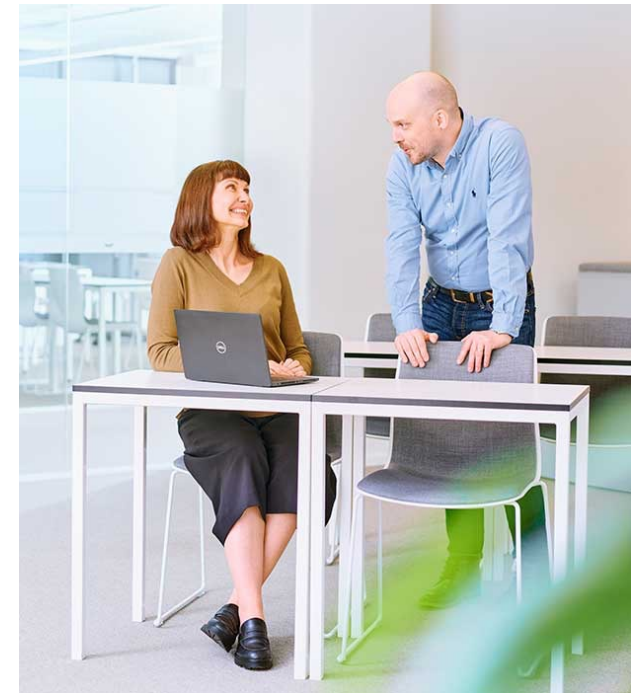
→ Paiskaa chattiin tai pyydä puheenvuoro!

Miksi tarinoita tarvitaan myös yritysmaailmassa?

22_x

Kun uskaltaa kertoa tarinoita, voi yltää 22-kertaiseen viestinnän muistettavuuteen verrattuna vain faktojen tai lukujen kertomiseen (Jennifer Aaker, Stanford Graduate School of Business)

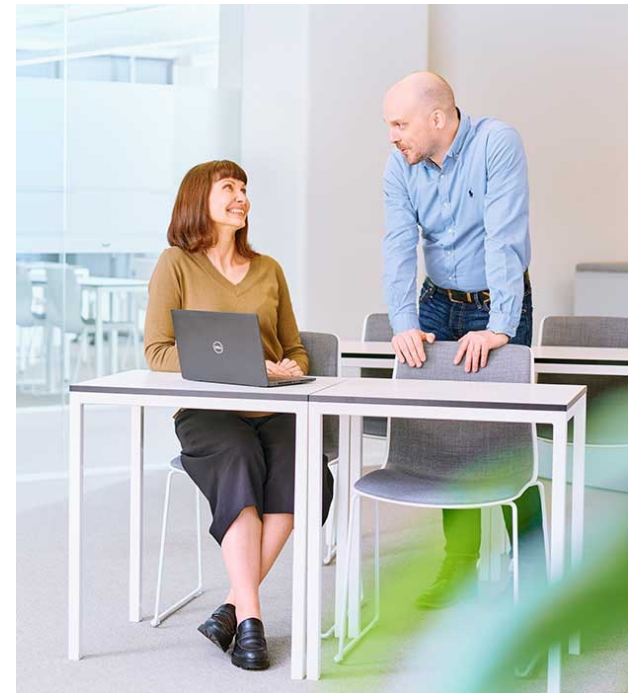
Onnistuneen tarinan elementit

Grab attention. Why would people want to listen to your story? Use a hook to reel the listener into the story. Hooks can be surprising truths, visual effects, or an unusual approach.

<https://cdn-media.leanin.org/wp-content/uploads/2013/03/HarnessingStories3.15.pdf>

A goal. Why are you telling the story? Your goal should clarify what you want the audience to think, feel, or do at the end of the story. An effective goal considers where the audience starts and the journey to the endpoint.

Enable. If your story is shareable, people will spread your ideas more broadly. Why would someone want to share your story? Make your story memorable and easy to retell.

Neljä vaihtoehtoista metatarinaa

Ratkaisua
etsimässä

Matka &
Paluu

Hirviön
kukistaminen

Muodon-
muutos

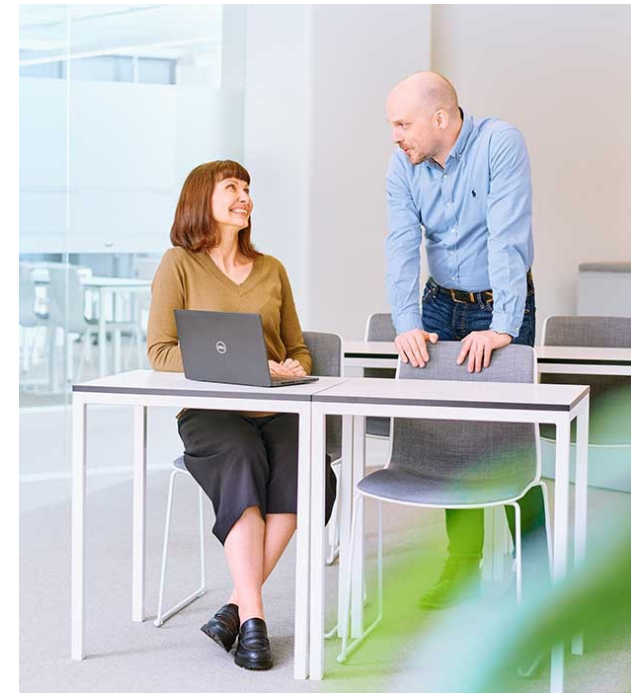
A brand for a company is like a reputation for a person. You earn reputation by trying to do hard things well.

—Jeff Bezos

Oman tarinan muodostaminen

Tehtävä 3.4.2025 koulutuspäivään

- Muodosta oman firmasi tarina nimenomaan vientimarkkinoita ajatellen
 - tai jos tiedät että joku on sellaisen jo kirjoittanut, hanki se ja muokkaa tarvittaessa tähän kontekstiin sopivaksi.
- Hyödynnä tarinaa laatiessasi kaikkea kuulemaasi ja mieti, mikä voisi oikeasti vakuuttaa vientimarkkina-asiakkaasi kiinnostumaan juuri teidän tuotteestanne tai palvelustanne.
- Tarinaa ei tarvitse tallentaa Oivaan. Sen sijaan siitä käydään pareittain sparraavaa keskustelua, joten valmistaudu kertomaan tarinasi mahdollisimman houkuttelevasti ja uskottavasti.

Odotuksia tulevilta jaksoilta

Mieti, mitä odotat koulutuksen tulevilta jaksoilta, etenkin viimeiseltä, joka pidetään työpajamaisesti 8.5.2025

Kirjaa odotuksesi ja toiveesi tämän koulutuksen chattiin, noukimme ne sieltä talteen.

Mielipiteesi on tärkeä ja se huomioidaan, kun valmistelemme jakson ohjelmaa.

Kiitos!

Rastor instituutti

Tunnistettava muutos

Revontulentie 7, 02100 Espoo
Microkatu 1, 70210 Kuopio
Sepänkatu 20, 90100 Oulu
Pyhäjärvenkatu 5 A 25, 33200 Tampere
Junakatu 9, 20100 Turku

www.rastorinst.fi